

بسمه تعالی

دانشگاه صنعتی شریف
دانشکده علوم ریاضی

آزمون ورودی دوره دکتری ریاضی

تاریخ امتحان: ۸۲/۲/۲۵
موضوع امتحان: آنالیز عددی

۱- از دو مسئله زیر یکی را به دلخواه انتخاب کنید.

الف) مطلوبست محاسبه دو مقدار ویژه مسئله مقدار ویژه زیر با شرایط مرزی داده شده

$$y'' - 2y' \tan x + \lambda y = 0$$

$$y(0) = 0$$

$$y\left(\frac{\pi}{4}\right) = y'\left(\frac{\pi}{4}\right)$$

(راهنمایی: از تغییر متغیر $y = \frac{z}{\cos x}$ استفاده نمایید.)

ب) با استفاده از روش کوچکترین مجموع مربعات کثیرالجزء مرتبه سوم را با استفاده از جدول زیر تقریب بزنید.

x	۱	۲	۳
y	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{3}$	$\frac{5}{12}$

۲- فرض کنید A, B دو ماتریس $n \times n$ باشند و فرض کنید A یک ماتریس غیرتکین است اگر

$$\|A - B\| < \frac{1}{\|A^{-1}\|}$$

i) $\|B^{-1}\| \leq \frac{\|A^{-1}\|}{1 - \|A^{-1}\| \|A - B\|}$

ii) $\|A^{-1} - B^{-1}\| \leq \frac{\|A^{-1}\|^2 \|A - B\|}{1 - \|A^{-1}\| \|A - B\|}$

۳- برای تابع $f(x) = \frac{1}{x+2}$ ، $x \in I = [1, 2]$ ، مطلوبست بهترین تقریب از درجه سوم با نرم

$$\|f\| = \int_I |f|^2 dx \text{ و}$$

$$\|f\| = \sup_I |f|$$

۴- با استفاده از روش خم‌های شاخص برای معادله

$$xy \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + (y^2 - x^2) \frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y} - xy \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} = 6xy(x^2 - y^2)$$

روی خط $y = 1$ از $x = 1$ تا $x = 2$. روی این خط داریم $u = x^2$ و در نتیجه $\frac{\partial u}{\partial x} = 2x$ و $\frac{\partial u}{\partial y} = 2x^2$. با استفاده از $h = \frac{1}{4}$ جواب معادله برای یک سطر بدست آورید.

۵- با استفاده از قضیه دایره گرشگورین یک کران برای صفرهای کثیرالجمله مرتبه چهارم زیر بدست آورید.

$$p(x) = x^4 + 8x^3 - 8x^2 - 200x - 425$$

زاهنمایی: ماتریس «همراه» A متناظر با کثیرالجمله $p(x)$ را بنویسید و قضیه دایره گرشگورین را برای تخمین مقادیر ویژه A بکار ببرید.

۶- با استفاده از روش عناصر محدود، معادله دیفرانسیل زیر را با شرایط مرزی داده شده

$$x^2 y'' + 2xy' = x^2$$

$$y(1) = y(2) = 0$$

الف) با اختیار کردن $\phi_1(x) = x^2 - 3x + 2$ و $\phi_2(x) = x^3 - 7x + 6$ حل کنید.

ب) با استفاده از توابع کلاهی روی نقاط ۲، ۱.۷۵، ۱.۵، ۱.۲۵، ۱، به عنوان توابع پایه مسئله را حل کنید.

خطای ترکیب شده در هر دو حالت را محاسبه کنید.

Ph.D. Entrance Examination Numerical Analysis

1) Choose one of the following two problems to solve.

a) Determine two eigenvalues of the following eigenvalue problem with given boundary conditions

$$y'' - 2y' \tan x + \lambda y = 0$$

$$y(0) = 0$$

$$y\left(\frac{\pi}{4}\right) = y'\left(\frac{\pi}{4}\right)$$

(Hint: Apply the change of variable $y = \frac{z}{\cos x}$.)

b) Use the method of least squares to approximate the third order polynomial from the following table.

x	1	2	3
y	$1\frac{1}{4}$	$1\frac{1}{3}$	$\frac{5}{12}$

2) Let A and B be two $n \times n$ matrices. Assume A is nonsingular. If $\|A - B\| < \frac{1}{\|A^{-1}\|}$

Show

i) $\|B^{-1}\| \leq \frac{\|A^{-1}\|}{1 - \|A^{-1}\| \|A - B\|}$

ii) $\|A^{-1} - B^{-1}\| \leq \frac{\|A^{-1}\|^2 \|A - B\|}{1 - \|A^{-1}\| \|A - B\|}$

3) Let $f(x) = \frac{1}{x+2}$, $x \in [1, 2]$. Find the best third order approximation using the norms

$$\|f\| = \sup_{x \in I} |f| \text{ and } \|f\| = \int_I |f|^2 dx.$$

4) Use the method of characteristics for the equation

$$xy \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + (y^2 - x^2) \frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y} - xy \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} = 6xy(x^2 - y^2)$$

On the line $y = 1$ from $x = 1$ to $x = 2$. On this line we have $u = x^2$ which gives $\frac{\partial u}{\partial x} = 2x$ and $\frac{\partial u}{\partial y} = 2x^2$. Use $h = \frac{1}{4}$ to obtain the solution for one line.

- 5) Use Gerschgorin circle theorem to find a bound for the zeroes of the following polynomial

$$p(x) = x^4 + 8x^3 - 8x^2 - 200x - 425$$

(Hint: Write the companion matrix A of the polynomial and use Gerschgorin circle theorem to estimate the bounds for the eigenvalues of A .)

- 6) Use finite element method to solve the following differential equation with given boundary conditions

$$\begin{aligned}x^2 y'' + 2xy' &= x^2 \\ y(1) = y(2) &= 0\end{aligned}$$

by,

a) Choosing $\phi_1(x) = x^2 - 3x + 2$, $\phi_2(x) = x^3 - 7x + 6$.

b) Using hat functions as basis on the points 1, 1.25, 1.5, 1.75, 2.

Find the error in both cases.